

Maliga Pál

Maliga Pál 1946. február 23-án született Budapesten, középsőként három gyermek közül. Édesapja, Maliga Pál ismert kiváló gyümölcsfajta kutató és nemesítő volt, aki már korán beoltotta fiába a növények szeretetét.

Maliga Pál egyetemi tanulmányait 1964 és 1969 között Budapesten, az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen végezte a szakbiológus szakon. Szűkebb szakterülete genetika és mikrobiológia volt. Szakdolgozatát Dr. Kovács Ervin irányítása alatt készítette, aminek kapcsán elsajátította a növényi szövettenyésztés alapvető módszereit. Az egyetem befejezése után, 1969-ben az MTA Genetikai Intézetében kapott segédmunkatársi kinevezést. Itt szoros barátságot alakított ki a Sík Tibor által vezetett fág genetikai csoport fiatal munkatársaival, Orosz Lászlóval, Kondorosi Adámmal és Sváb Zórával. A közeli kapcsolat a mikrobiális genetika világával és a növényi szövettenyésztés ismerete kulcsfontosságú volt első nemzetközileg is sikeres munkájának létrejöttében, ami sztreptomycin rezisztens mutánsok izolálása volt dohány szövettenyésztésben. Erre már Szegeden, a Szegedi Biológiai Központban került sor, aminek 1970 és 1982 között volt munkatársa. Növény mutánsok izolálása szövettenyésztésben volt a témája egyetemi doktori értekezésének, amit 1972-ben, a szegedi egyetemen kapott, és a kandidátusi értekezésnek, amit 1975-ben védett meg. Módszertani fegyvertárát egy éves németországi tanulmányút során 1973-1974. között egészítette ki, ahol protoplaszt izolációt és fúziót tanult a George Melchers által vezetett tübingeni Max-Planck Intézetben. Maliga Pál szegedi csoportja 1974 és 1982 között tökéletesítette a mutáns szelekció módszereit, tanulmányozta a mitokondrium rekombináció törvényeit, és kimutatta az első genetikai rekombinációt magasabb rendű növények plasztisz genomjai között. Legfontosabb munkatársai ebben az időszakban Márton László, Nagy Ferenc, Cséplő Ágnes és Medgyesi Péter voltak.

Maliga Pál 1982-1983. között egy évet töltött St. Louis-ban, a Washington Egyetemen, Dr. Mary-Dell Chilton laboratóriumában, ahol megismerkedett az Agrobaktérium transzformáció módszerével. 1983-ban csatlakozott egy új biotechnológiai céghez, Advanced Genetic Sciences, ahol 1983 és 1988 között Kutatási Igazgatóként dolgozott. Itt módja volt együttműködni számos fiatal kutatóval, akik ma a növényi molekuláris biológia meghatározó személyiségei világszerte. A közeli szakmai kapcsolat Jonathan Jones, Caroline Dean, Hugó Dooner és Rich Jorgensen kutatókkal kulcsfontosságú volt a molekuláris biológiai módszerek és ismeretek elsajátításában.

Maliga Pál már az Advanced Genetic Sciences cégnél elkezdett dolgozni a magasabb rendű növények plasztiszainak transzformációján. Miután a cég elveszítette az érdeklődését a program kivitelezésére, Maliga Pál 1988-ban elfogadta a Rutgers New Jersey Állami Egyetem meghívását, ahol azóta is professzorként dolgozik. Itt két éven belül munkatársával, Dr. Sváb Zórával, sikeresen létrehozták az első plasztisz transzformált növényeket. Ez az áttörés fontos előrelépést jelentett a magasabb rendű növények génmanipulációja terén, amit annak idején a világsajtó széles körben méltatott. Azóta a plasztisz transzformációt a világ különböző országaiban számos probléma megoldására használják.

Maliga Pál a nemzetközi tudományos élet aktív résztvevője. 1989-1992. között a Növényi Molekuláris Biológiai Tanfolyam koordinátora volt a Cold Spring Harbor Laboratóriumban. 1993-ban a Növényi Szövet- és Sejtenyésztési Gordon Konferencia elnökévé választották. A munkacsoportja által kifejlesztett új biotechnológiai módszereket 16 szabadalom védi. A plasztisz transzformáció védő alap szabadalom Dr. Sváb Zórával elnyerte a New Jersey Research and Development Council Thomas Alva Edison-ról elnevezett szabadalmi díját. Munkásságát tanítványai a világ számos országában sikeresen viszik tovább.

Maliga Pál 2001-től a Debreceni Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Növénybiotechnológiai Programjának kialakításában oroszánrészt vállalt. Neki köszönhető, hogy a Genomnanotech Tudásközpontban a molekulár farming kutatási projekt is elkezdődhetett. Laboratóriumát azóta egyetemünk fiatal kutatói látogatják, ahol elsajátíthatják Maliga Pál kutatási módszereit, a sikeres kutatóvá válás titkait,

melyeket hazatérve a Debreceni Egyetem falai között tudnak hasznosítani.

Ezen munkássága hosszútávon is meghatározza mind az Agrártudományi Centrum, mind a biológiai diszciplínák területén dolgozó kollégák sikerességét is.

A világ legjelentősebb tudományos lapjaiban megjelent 130-nál több cikkére 7000 feletti hivatkozás történt. Maliga Pál 2006. évben a megszületése 10. évfordulóját ünneplő Nature Biotechnology c. folyóirat az agrar-biotechnológia legmeghatározóbb tudományos egyéniségei közé jelölte.